

Yttrande över betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland* (SOU 2025:24)

Sammanfattande ställningstaganden

Riksföreningen Biograferna är en ideell intresseförening bestående av biografägare för mindre och medelstora biografer runt om i landet som drivs i såväl föreningsform som i bolag. Idag uppgår föreningens biografmedlemmar till ca 280. Syftet med föreningen är att stärka mångfalden på biografmarknaden av biografägare, i utbudet av filmer, av visningsformer samt synliggöra och utveckla biografen som en offentlig demokratisk mötesplats i lokalsamhället.

Riksföreningen biograferna tillstyrker utredningen i huvudsak med synpunkter på ett antal specifika reformförslag.

Remissyttrandet är författat i dialog med Folkets Bio, Våra Gårdar, Folkets Hus och Parker, Bygdegårdarna, Eurostar samt riksföreningens styrelse.

Synpunkter på specifika förslag

10. Vägar framåt för filmpolitiken

10.2.5 Prioritera biograferna och publikarbetet

- De direkta biografstöden måste stärkas. De enskilda biograferna står inför stora utmaningar gällande upprustning av projektor, servrar och ljudutrustning. Många biografer har utrustning som är delvis uttjänt och behöver bytas ut för att inte riskera långa och förödande driftstopp på grund av omfattande fel eller tekniska haverier.
- Vi ser stora behov av investeringar för biograferna i form av digital infrastruktur. För att fortsätta vara relevanta för publiken, behöver alla biografer investera i digitala kassasystem som möjliggör förköp online, moderna hemsidor samt marknadsförings- och kommunikationskanaler via sociala medier.

- Stödet till visningsorganisationerna behöver stärkas. Folkets Hus och Parker, Våra Gårdar, Bygdegårdarnas Riksförbund, och Folkets Bio, är att betrakta som visningsorganisationer. Det gemensamma mellan dessa aktörer är att dessa har en mängd biografer knutna till sig, i form av medlemskap, programsättning eller serviceavtal. Tillsammans med landets filmregioner så erbjuder de biograferna en mängd resurser såsom utbildning, konsultation, visningsdagar. Det är vitalt att dessa organisationer erhåller bra stöd från Filminstitutet som gör att de kan fortsätta fungera som viktiga möjliggörare för biografutveckling och en länk mellan Filminstitutet och landets biografer.

10.2.6 Filmkulturell verksamhet

- Riksföreningen biograferna förordar att Filminstitutet även fortsättningsvis ska ha ett helhetsansvar för filmkulturen i hela landet och att även stöd till barn och unga handläggs av Filminstitutet. Det finns redan idag ett väl upparbetat samarbete mellan Filminstitutet, landets filmregioner, visningsorganisationer och inte minst landets biografer. Dessa aktörer på olika nivåer, är i ett fortsatt samarbete, bäst skickade att engagera landets kommuner, dess skolor men även dess bibliotek att ta ett större engagemang för filmkulturen. Det finns en fungerande infrastruktur för detta. Denna samverkan har hittills skett inom ramen för kultursamverkansmodellen, där Filminstitutet fortsatt måste ha en främjande roll.

11. Reformen för ett starkare filmland

11.1 Tydligare nationella och filmpolitiska mål

- 1) Ett brett filmutbud av hög kvalitet
- 2) Film visas i hela landet
- 3) Svensk film når en stor publik
- 4) Filmavet bevaras och används

- Även om de fyra föreslagna målen är beroende av varandra vill Riksföreningen biograferna med sina ca 280 medlemsbiografer särskilt betona mål två. Den unika svenska biografstrukturen med små och medelstora biografer över hela landet, även i glesbygd, är en förutsättning för att det filmpolitiska målet om att *film visas i hela landet* skall uppfyllas. Det förutsätter i sin tur att svenska distributörer även fortsättningsvis faktiskt levererar film till hela landet med både kommersiell bärkraft och konstnärlig höjd. Det ställer även höga krav på salonger, projektorutrustning och digital infrastruktur. En förutsättning för att film ska visas i hela landet är således att mål 1 - *Ett brett filmutbud av hög kvalitet* - förverkligas. Det ger förutsättningar för att det tredje målet - *Svensk film når en stor publik*, infrias.
- Riksföreningen biograferna noterar att perspektivet barn och unga inte längre finns som ett uttalat filmpolitiskt mål. För riksorganisationen är det viktigt att det området genomsyrar samtliga intressesfärer såsom filmindustri, filmbransch och Filminstitutets arbete och bör därför ha en mer framträdande roll i skrivningen.

11.3 Höjda anslag och en branschgemensam filmfond

11.4 Sänkt moms på biobiljetter och återförda biografavgifter

- Riksföreningen biograferna ser positivt på en sänkt biografmoms.
- Riksföreningen biograferna tillstyrker utredningens förslag om att undanta avgift för biografer som visar färre än 6 föreställningar per vecka.

- Streamingtjänsternas bidrag på 1,5% är till viss del svårbedömd. Det är positivt att dessa inkluderas och bidrar till finansiering av filmproduktion. Om däremot inte samtliga streamingtjänster bidrar utöver de som i huvudsak visar film, behöver procentsatsen vara högre. Det finns ingen anledning till att Sverige går in i en finansieringsmodell som är lägre än våra grannländer.
- Det krävs en bred representation från biografernas sida för att slutresultatet ska vara funktionellt för biografsektorn i sin helhet och därmed fylla sin funktion i det filmpolitiska ekosystemet. Vi förordar att såväl Riksföreningen biograferna som Biografägareförbundet samt visningsorganisationerna skall ingå som enskilda avtalsparter i fondens styrning. Detta för att små och medelstora biografer ska vara representerade.
- Utredningen föreslår att fördelningen mellan inkomna ansökningar som uppfyller de grundläggande kraven för att söka medel från den tilltänkta filmfonden ska prioritera produktioner som har störst bidragsberättigade kostnader. Detta innebär att TV-serier får förtur då deras omkostnader är högre. Riksföreningen biograferna ställer sig frågande till varför biograferna ska stå för en 10% avgift om den inte går till spelfilmsproduktioner.
- Riksföreningen biograferna betonar att den finansiering som utgår från filmfonden företrädesvis ska beviljas till produktioner som är avsedda för visning på biograf.